

CECILE AAN DE STEGGE

*Verpleegkundige, gepromoveerd op historisch onderzoek, werkzaam bij de
Faculteit voor Gezondheidszorg Hogeschool Leiden*

Trots op zilveren insignes

Mijn vorige column in TvZ (februari 2021, pagina 25) eindigde aan de zure kant. De 'Wet tot Wettelijke Bescherming van het Diploma Ziekenverpleging' was weliswaar aangenomen, maar de kosten die deze wet met zich meebracht moesten gedragen worden door verplegers en verpleegsters zelf. Voortaan zouden zij aanzienlijk meer voor hun examens moeten betalen!

Massaal geregistreerd

Ditmaal ga ik in op de uiterlijke gevolgen van deze wet. Na mei 1921 werden inderdaad twee inspectie-organen opgetuigd. Ook werden de beide verpleegkundige diploma's (algemene ziekenverpleging en verpleging van zenuwzieken en krankzinnigen – tegenwoordig psychiatrische verpleegkunde) opnieuw vormgegeven. De zilverfabriek Van Kempen en Begeer te Voorschoten produceerde twee insignes (A en B), en met ingang van 1 januari 1924 kregen verplegenden de kans zich te laten registreren. Dat deden zij massaal. Maar liefst driekwart van alle voor 1924 geslaagde en nog levende verplegers en verpleegsters liet zich registreren als gediplomeerd verpleger of verpleegster. Daarmee eisten zij de wettelijke bescherming van hun titel op. Dat was niet meer dan begrijpelijk: in het nog niet hooggeschoolde Nederland van toen, een agrarische samenleving,

was een wettelijk erkend verpleegdiploma een enorm bezit. 'Als verpleegster of verpleger wás je iemand', vertelden zusters en broeders tot diep in de jaren 50 van de vorige eeuw. 'Als je in een verpleegkundig uniform langs de kant van de weg stond te liften nam iedereen je mee.' Vergelijk dat eens met onze tijd!

Schitterende collectie

Dát de verplegers en verpleegsters van toen zo trots waren op de uiterlijke kentekenen van hun vak, wordt het best begrepen (en belichaamd) door Ida van Deth-Ruys en alle overige ver-

pleegkundig geschoolde vrijwilligsters van de Stichting Historisch Verpleegkundig Bezit op Urk. Op 2 juni dit jaar heb ik als bestuurslid van deze stichting met hen gevierd dat zij al 35 jaar geheel vrijwillig alle objecten onderhouden en beheren waartoe de wettelijke erkenning van het verpleegkundig diploma in de 20e eeuw heeft geleid. Het gaat om uniformen, diploma's, insignes, foto's en verpleegtechnische objecten op allerlei gebieden.

Ik hoop dat de coronacrisis op haar einde loopt en dat de musea deze zomer weer open mogen. Dan kunt ook u deze schitterende collectie verpleegkundig erfgoed weer bezichtigen. Sinds 2 juni kunt u in elk geval op www.verpleegkundigerfgoed.nl lezen welke verpleegkundigen dit kostelijke materiaal voor u in stand hebben weten te houden. 📖

Ida van Deth-Ruys, oprichter van collectiebeheerder
Stichting Historisch Verpleegkundig Bezit

'Als je in een verpleegkundig uniform stond te liften nam iedereen je mee'